

Θεσσαλονίκη: 14-06-2013

Αριθμ. πρωτ: 351

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Ταχ. Δ/ση : Βενιζέλου 64
Τ.Κ. : 546 31, ΘΕΣ/ΝΙΚΗ
Τηλ. : 2310-221726
Φαξ : 2310-265468
Ιστοσελίδα : www.geotee-kma.gr
E-mail : geotekma@otenet.gr

Προς:

Τον Ειδικό Γραμματέα Υδάτων ΥΠΕΚΑ,
κ. Κωνσταντίνο Τριάντη.

Κοιν.:

Ως Πίνακας Αποδεκτών.

**Θέμα: «Παρατηρήσεις σχετικά με το υπό διαβούλευση Σχέδιο Διαχείρισης Υ.Δ.
Κεντρικής Μακεδονίας».**

Αξιότιμε κύριε Ειδικέ Γραμματέα,

τα σχέδια διαχείρισης υδατικών πόρων των υδατικών διαμερισμάτων της Ελλάδας θα έπρεπε να είναι τα εργαλεία με τα οποία θα γίνει ο μελλοντικός σχεδιασμός για την ορθολογική χρήση του νερού σε διάφορες δραστηριότητες (κατά σειρά προτεραιότητας ύδρευση, άρδευση, βιομηχανία, κ.λπ.) και την όσο το δυνατόν καλύτερη προστασία του από μελλοντική ποιοτική υποβάθμιση. **Αναφορικά με το σχέδιο διαχείρισης υδατικών πόρων Κεντρικής Μακεδονίας που είναι αναρτημένο για διαβούλευση, έχουμε να παρατηρήσουμε τα εξής:**

Όπως όλα τα αντίστοιχα σχέδια θα πρέπει, για να είναι χρηστικό, να βασίζεται σε όσο το δυνατό πιο αξιόπιστα πρωτογενή στοιχεία τα οποία θα έχουν υποστεί την αντίστοιχη επιστημονική επεξεργασία. Με βάση αυτήν θα γίνουν οι σχετικές αξιολογήσεις και θα εξαχθούν συμπεράσματα, έτσι ώστε να γίνει ορθολογική εκμετάλλευση των υδατικών πόρων και να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των υπόγειων υδροφορέων, που είναι κατά βάση οι κύριες πηγές για την κάλυψη των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων. Στην περίπτωση της Κεντρικής Μακεδονίας φαίνεται ότι χρησιμοποιήθηκαν τέτοιου είδους στοιχεία, κατά κύριο λόγο από διάφορες μελέτες του ΙΓΜΕ, που δε φαίνεται όμως να έχουν επικαιροποιηθεί.

Όσον αφορά την ποιοτική υποβάθμιση, πρέπει να εντοπιστούν οι πραγματικές πηγές της ώστε να μπορεί να γίνει παρέμβαση για τη βελτίωση της ποιότητας του νερού. Δε θα πρέπει να γίνονται γενικές αναφορές που περιλαμβάνουν και περιοχές όπου πραγματικά δεν υπάρχει σοβαρό πρόβλημα τουλάχιστον μέχρι σήμερα. Σαν παράδειγμα μπορεί να αναφερθεί η περιοχή του Ανθεμούντα η οποία από τα στοιχεία που παρατίθενται φαίνεται να θεωρείται συνολικά ποιοτικά υποβαθμισμένη. Δε λαμβάνεται όμως υπόψη ότι σε αυτήν την περιοχή υπάρχουν υδρευτικές γεωτρήσεις ή άλλες πηγές νερού, οι οποίες τροφοδοτούν τους οικισμούς της περιοχής (και μέσω της εμπορίας εμφιαλωμένου μεταλλικού νερού όλη την

Ελλάδα) και άλλες δραστηριότητες. Δημιουργείται έτσι εσφαλμένη εντύπωση για την συνολική εικόνα της ποιότητας του υπόγειου νερού της λεκάνης. Δεν γίνεται, επίσης, καμία αναφορά σε άλλες μελέτες άλλων περιοχών γιατί ποτέ δεν αναζητήθηκαν (π.χ. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και Α.Π.Θ. για το νομό Ημαθίας)

Ένα άλλο σημαντικό θέμα το οποίο δεν φαίνεται πως λήφθηκε υπόψη είναι ο τρόπος λειτουργίας ενός υδροφορέα. Δεν αρκεί να γνωρίζουμε μόνο την έκταση, τη λιθολογία του και τις απολήψεις (οι πραγματικές τιμές των οποίων δεν είναι έτσι κι αλλιώς γνωστές). **Πρέπει να έχουμε υπόψη και πώς τροφοδοτείται και επομένως χρειάζεται διαχρονική παρακολούθηση.** Δεν αναφέρεται, επίσης, πουθενά ότι εκτός από λίγες ερευνητικές δουλειές για την ακριβή περιγραφή των υπόγειων υδροφορέων δεν υπάρχει ολοκληρωμένη δουλειά όχι μόνο στην Κεντρική Μακεδονία αλλά σε όλη την Ελλάδα.

Η εκτίμηση των αναγκών ύδρευσης δεν λαμβάνει υπόψη της τη μελλοντική εξέλιξη του πληθυσμού στην ευρύτερη περιοχή. Γίνεται μία αναφορά στη σημερινή κατάσταση αλλά δεν μπορούμε να γνωρίζουμε πώς θα αντιμετωπιστούν οι ανάγκες στο μέλλον, σε περίπτωση αύξησης του πληθυσμού. Δε δίνεται ο τρόπος με τον οποίο προτείνεται να καλυφθούν αυτές, όπως επίσης ούτε και ο τρόπος που μπορεί να προστατευτεί ένα υδατικό σύστημα το οποίο την παρούσα στιγμή χρησιμοποιείται για ύδρευση.

Στο τεύχος 1.13 γίνεται λόγος γενικά για κάποιο δίκτυο παρακολούθησης το οποίο έχει χρησιμοποιηθεί για τη σύνταξη της παρούσας μελέτης. **Δεν αναφέρεται ποιο είναι αυτό το δίκτυο, τι στοιχεία παρακολουθούνται και με τι συχνότητα γίνονται αυτές οι παρατηρήσεις.** Είναι επικαιροποιημένο; Έχει γίνει σύγκριση με παλαιότερες μετρήσεις οι οποίες γίνονται κατά κόρον στην περιοχή τόσο από το ΙΓΜΕ όσο και από ερευνητικά ιδρύματα (ΑΠΘ, ΕΘΙΑΓΕ κ.λπ.) αλλά και από μελετητές οι οποίοι εργάζονται συστηματικά και είναι σε άμεση επαφή με αυτές τις περιοχές;

Ένα άλλο σημείο ενδιαφέροντος είναι το μητρώο των ευπρόσβλητων στη νιτρορύπανση περιοχών. Σε αυτό συγκαταλέγονται συλλήβδην όλες οι δημοτικές ενότητες **χωρίς να γίνεται κάποιος διαχωρισμός.** Έτσι δε διακρίνεται ποιες περιοχές όντως μπορεί να έχουν πρόβλημα και χρειάζονται προσοχή και ποιες περιοχές, ακόμη και στη σημερινή εποχή όπου τα λιπάσματα χρησιμοποιούνται κατά κόρον στις αγροτικές δραστηριότητες, δεν κινδυνεύουν άμεσα από ποιοτική υποβάθμιση.

Η κατάταξη διάφορων περιοχών και ο χαρακτηρισμός τους (π.χ. ποιότητα, ποσότητα νερού) έγινε με βάση τα δεδομένα που υπήρχαν σε εκείνες τις περιόδους και κάποιες περιοχές (πολλές φορές η πλειοψηφία) δεν έχουν χαρακτηριστεί καθόλου. Πρέπει να δούμε εάν σε αυτές τις περιπτώσεις υπήρχαν δεδομένα και εάν υπήρχαν και δεν ελήφθησαν υπόψη να διευκρινιστεί για ποιο λόγο δεν έγινε αυτό. Πιθανώς όφειλε και η ίδια η ομάδα που εκτέλεσε το έργο να φροντίσει ώστε να πραγματοποιηθούν μετρήσεις σε αυτές τις περιοχές, ώστε να υπάρχει μία αρχική τουλάχιστον εκτίμηση για τον χαρακτηρισμό τους.

Γίνονται απλές αναφορές στα μέτρα προστασίας για το πόσιμο νερό, χωρίς να διαχωρίζονται περιοχές όπου σε καμία περίπτωση το νερό δεν μπορεί να θεωρηθεί πόσιμο. Θεωρείται όλη η περιοχή της Κ. Μακεδονίας ως ζώνη πόσιμου νερού χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ούτε η ύπαρξη βιομηχανιών (π.χ. Σίνδος η οποία προφανώς δεν μπορεί να θεωρηθεί ζώνη πόσιμου νερού) αλλά ούτε και οι περιοχές όπου έχουμε

υφαλμύρυνση των υπόγειων υδροφορέων (π.χ. περιοχή Επανομής όπου το φαινόμενο είναι έντονο).

Αναφέρονται επιγραμματικά κάποια μέτρα όσον αφορά την απόληψη του νερού γενικά για όλο το διαμέρισμα χωρίς να δίνεται μια περιγραφή για τις κατά τόπους συνθήκες. Επίσης, ο τεχνητός εμπλουτισμός των υδροφορέων, μία σημαντική μέθοδος που μπορεί να δώσει λύσεις τουλάχιστον στην άρδευση των αγροτικών περιοχών, **απλά αναφέρεται χωρίς να υπάρχει σχεδιασμός για το πως θα γίνει, σε ποιες περιοχές, με τι νερό επανατροφοδοσίας και κατά πόσο μπορεί να επηρεάσει τον κάθε υδροφόρα.**

Ένα άλλο σημαντικό σφάλμα κατά την άποψή μας είναι η κατάταξη των λιθολογικών σχηματισμών της περιοχής. Στην περίπτωση του διαχειριστικού σχεδίου Κ. Μακεδονίας αυτή έγινε με βάση τον Γεωλογικό χάρτη της περιοχής, όπου κάθε σχηματισμός χαρακτηρίστηκε όσον αφορά την υδρογεωλογική του συμπεριφορά. Η πρακτική σε αυτές τις περιπτώσεις είναι να γίνονται ομαδοποιήσεις των γεωλογικών σχηματισμών ανάλογα με τις υδραυλικές τους ιδιότητες και να δίνεται ένας όσο το δυνατό πιο δόκιμος χαρακτηρισμός. Στην περίπτωση της περιοχής μας χαρακτηρισμοί όπως «μακροπερατοί σχηματισμοί (πυριγενείς σχηματισμοί μεγάλης έκτασης και υψηλής δυναμικότητας)» ή «μακροπερατοί σχηματισμοί (μεταμορφωμένοι σχηματισμοί μικρής έκτασης και τοπικής σημασίας ή μεγάλης έκτασης και μέτριας δυναμικότητας)» πιστεύουμε πως δε βοηθούν το σκοπό για τον οποίο συντάσσονται αυτά τα διαχειριστικά σχέδια.

Όσον αφορά τον αριθμό των γεωτρήσεων, θα περίμενε κάποιος από ένα διαχειριστικό σχέδιο για μια περιοχή όπως η Κ. Μακεδονία να προσεγγίζει επιτέλους τον πραγματικό τους αριθμό (πόσες έχουν κατασκευαστεί στην περιοχή, πόσες χρησιμοποιούνται και πόσες έχουν εγκαταλειφθεί). Αντ' αυτού, για πολλοστή φορά γίνεται απλά μία εκτίμηση αναφέροντας έναν συνολικό αριθμό χωρίς περαιτέρω στοιχεία. Αυτό το σημείο είναι πολύ κρίσιμο για να γνωρίζουμε τουλάχιστον την τάξη μεγέθους των ποσοτήτων που αντλούνται με σχετικά ικανοποιητική ακρίβεια. **Δεν γίνεται, επίσης, καμία αναφορά για τις ανάγκες των καλλιεργειών σε νερό,** ούτε για τις μεθόδους υπολογισμού που χρησιμοποιούνται, ούτε μία μικρή έρευνα για το ποια μέθοδος είναι η καλύτερη.

Συνολικά πρόκειται για ένα σχέδιο το οποίο δεν έλαβε υπόψη του όλα τα διαθέσιμα στοιχεία τα οποία υπάρχουν για την περιοχή της Κ. Μακεδονίας. Παρόλο που αποδέκτες της επιστολής που αιτούντο τα στοιχεία ήταν φορείς οι οποίοι έχουν πρόσβαση σε μεγάλο όγκο δεδομένων (π.χ. Τμ. Γεωλογίας ΑΠΘ) δεν ζητήθηκε από κανέναν να έχει τουλάχιστο συμβουλευτικό ρόλο ή να προτείνει τι θα ήταν το πιο ορθό να γίνει στην περιοχή όσον αφορά το τμήμα της διαχείρισης των υπόγειων νερών. Προτιμήθηκε να χρησιμοποιηθούν στοιχεία από μελέτες τα οποία μπορούσαν εύκολα να αποτελέσουν ένα τμήμα της μελέτης αυτής της κλίμακας (π.χ. μελέτες ΠΓΜΕ), χωρίς όμως παράλληλα να γίνει συλλογή και άλλων δεδομένων από έρευνες και μελέτες που έχουν γίνει στοχευμένα σε αυτές τις περιοχές, ώστε να εξαγάγουμε καλύτερα συμπεράσματα.

Όλη αυτή η εικόνα γεννά σοβαρά ερωτήματα για την αναγκαιότητα μιας τόσο μεγάλης δαπάνης σε δημόσιο χρήμα για να γίνει απλά συγκέντρωση υφιστάμενων στοιχείων που ήταν ήδη στη διάθεση του κράτους και μάλιστα χωρίς τη συμμετοχή των φορέων που τα συλλέγουν και τα επεξεργάζονται. Η

δαπάνη θα μπορούσε πιθανά να δικαιολογηθεί αν η ομάδα μελέτης πήγαινε ένα βήμα μπροστά στη συμπλήρωση ανεπαρκών ή κακής ποιότητας δεδομένων και στον τρόπο αξιολόγησής τους. Δεν είναι αποδεκτό να χαρακτηρίζεται «άγνωστος» ένας τόσο μεγάλος αριθμός περιοχών ή να αξιολογείται με βάση ελλιπή δεδομένα. Μπορεί το τελευταίο διάστημα μέσω της δημόσιας διαβούλευσης να έχουν γίνει αρκετές παρεμβάσεις στα κείμενα και κάποια στοιχεία να έχουν διορθωθεί. Δεν παύει όμως το σχέδιο να είναι επιστημονικά ανεπαρκές και δύσχρηστο χωρίς να προσθέτει κάτι καινούργιο στη γνώση μας για την διαχείριση των υδατικών πόρων για το υδατικό διαμέρισμα της Κ. Μακεδονίας. Έτσι που να μην μπορεί πραγματικά να καταστεί ένα χρήσιμο εργαλείο για τη γνώση της περιοχής και για τα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν για την καλύτερη διαχείριση και προστασία των υδάτων της περιοχής.

Με τιμή,

Για την Διοικούσα Επιτροπή του
Παραρτήματος Κεντρικής Μακεδονίας του ΓΕΩΤ.Ε.Ε.,

Ο Πρόεδρος

Ο Γεν. Γραμματέας

Δρ. Αθανάσιος Σαρόπουλος

Μάξιμος Πετρακάκης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. κ. Ευάγγελο Λιβιεράτο, Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
2. κ. Αθανάσιο Τσαυτάρη, Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
3. κ. Θεόδωρο Καράογλου, Υπουργό Μακεδονίας Θράκης.
4. κ. Σταύρο Καλαφάτη, Αναπληρωτή Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
5. κ. Ασημάκη Παπαγεωργίου, Υφυπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
6. κ. Μάρω Ευαγγελίδου, Γενική Γραμματέα Υ.Π.Ε.Κ.Α.
7. κ. Απόστολο Τζιτζικώστα, Περιφερειάρχη Κεντρικής Μακεδονίας.
8. Δ.Σ. ΓΕΩΤ.Ε.Ε.
9. Κεντρική Υπηρεσία & Παραρτήματα του ΓΕΩΤ.Ε.Ε.
10. Γεωτεχνικούς Φορείς.
11. Μ.Μ.Ε.